

1220

1220
f
h
6

Dit sijn die Coeren van der stat van Breda gheordneert en ghe
maect biden heeren ende bi der stat Ende die altoes te verbeterē
te meerderen ende te minderen ende te veranderen biden hēe ende bi der stat En
daer al dat die boeten toe hoeren half den heere s' u half der stat

Item Iersten die eenen kijnf trocke in euelen wille hi waers op .ij. tit.
of .ij. iaer die poorte verhoert

Item Soe wie eenen kijnf droeghe hi en ware tot .i. tit. waert ghegoet
verhoert .xxij. scillinghe het en ware weghenwaardighe lude.

Item Wie een waert trucke in euelen wille hi waers op .xx. f. of een iaer
die poorte.

Item Wie eenen andere logheustroepē hi waers op .v. f. m. f. den hēe/ ende
f. den man

Item Wie dat strijt begonste hi sal sinen weder man schadeloos houden tot
xx. vij. f. toe. Ende met daer touen.

Item men sal niet vorder zoene nemen dan men handen mach

Item men sal eenen vrede nemen dūerende .vij. weken lanc

Item men sal niet vorder zoene gheuen hier/ dan men se gheest al daer
die ghene woent die se hebben ghemact

Item Soe wat i wille dat gheuele binnen breda van doot slaghe alle die
maghe die tot dien wille niet en waren hebben vrede tott .vij. dāghen
noene Ende wie dat brake hi brake vrede

Item Soe wat man die quet sprake tot wue oft manne die sal die steen
draughen oft een iaer die poorte verhoert hi

Item Soe wie eenen vrede verfruyghet/ oft ontseyghet den ghenen dien
niet recht nome mach/ Ende hi en heylcht niet vorkonden hi vboert .xx. f.
alloe dūke als hi en verfruyghet/ Ende een sepen machē nemen gheleke
of hi richter ware daer die richter niet teghenwoerdich en is/ Of een
ghelwoerne/ of een woert in sijn herberghe.

Item Soe wie in vreden quame teghen eenen anderen/ ende anuex loent
bleue staende die soude inden wteghaen vande vrede enen dāch of twee
of drie te voren vermane aenden richter/ ofte manne van sinen thaluon
om eenē anderen vrede/ Ende waer dat hijs niet en vermaende die
toerde .v. tit. dūke te verstaen die misbaen heest en den leggher .v. van
den steen.

Item al die t wilt verloent is/ soe is die vrede quite

Item Soe wie dat penninge vande in sinen byuānghe of opt tline hi en
schade doende bi nacht oft bi dāghe hi machē houden ende brenghe
aenden richter sonder tline te verboerne En die ghene die daer vande
waert die sal den anderen schadeloos houden van allen verboerten
sonder alken van doot slaghe ende van myncken.

Item Soe wie den anderen een quet sture van eenē leenten aen dāde
die sal verboeren .vij. post. waerte

Item Soe wie dat vochte/ ende sijn boeten niet ghelāen en mochte van
elken .xx. f. verhoert hi een iaer die poorte/ Ende alloe langhe als
hi wt gheweest heeft dat en sal heren niet al staen niet conkelke
wonde een let waert dat hi binnen sinen tīde hi quame.

IK. (1912). 3026.

Item So wat vrouwe die woopt ende verwoopt en woop wijf es si mach
haer selue ontsculdighen met haeren monde / en recht neme en gheuen
van dien dat si woopt en verwoopt van hare comanscap tot v. loellinghe toe
Item Soe wie dat dobbelt bi nacht / of bi daghe / en waer niet schuen
vertoerde .xx. l. Ende nyeme en mach meer veruelen dan hi te lo. v. brengt
ghelt of pande.

- Item En sal nyemen poertex worden hie sal gheuen die poert .iiij.
gulden die hee .i. gulden ende den loepene .i. gulden / Ende hi moet hem ex
uen binne naers binnen vesten tot .v. l. toe. Ende en dade hi des niet / hi
of sijn lozghen waers op .xl. l. der poerte.
- Item Soe wie in die heerstrate groeue verwoerde .xx. scellinghe
- Item Soe wie went / ter merct / hi heeft ghelede van sonndaghes tsonne
op ghanghe tot swoensdaghes toe ter noenen van soude / het en ware
dat si op den merct dach ghemact ware.
- Item Soe wat poertex enighexhande goet woopt teghen enighen vrenden
man / hi moet hem betalen bider sonnen licht met panden als ghereede
penninghen / oft met ghereede penninghen verwoerde en ondroeghent op
xx. scellinghe
- Item Soe wat manne sijn erue wille verwoepen die saet verbiede in die
kerke / drie sonnedaghe ter zwen / ofte der stat / tote doen doen / en hi sal va
elken ghebode hebben .iiij. penninghe. Ende dat sel hem alsoe vele doen / oft
hij selue dade.
- Item elcman sal sijn anthoest rimen en grauen voer sijn beemde / ende
sijn lant allment ghebiedt op .v. l. soe dat water gaen mach allme vloedt
- Item Soe waer si twee erue te gader legghen hebben / ende die een gra
uen wille / ende die ander niet grauen en wille / daer sullen sepen op
comen / ende elckermale sal daer af den olt / doen bi rade van sepenen
na dien dat hi gheerft is.
- Item alle die ghene die toren verwoepen tot breda / dat sal meten die
ghezwoerne meter met eenre maten / ende si sullen den meter ver
soeken tliuen huyle niet oronden / Ende en dade hijs niet die woepma
mach seluer meten sonder enich goet / daer af te gheuen. Ende diet
grue waers op .x. l. Ende diet name waers op .x. l. bouen
een halster.

Item. Soe wie dat guers vercoopt sal wilen den ghenen daer hijt ieghen coopt
Ende die visschers sellen wilen den ghenen die gaers neemt bi haren eede op
v. scelling

Item. Soe wat goede dat coemt te Breda / ende men met penning werden
vercoopen sal en sal hem nyemen onder wijnde te vercoepen dan die man
selue dies tyoet es noch moeopen altemale voer noene. Ende alsoe all
ment coepet voer der noenen / alsoe salt die ghene die incoept gheuen
na der noenen / op v. scelling

Item. Soe wat poertex eenen vrenden man ane sprake die vrende ma
mach hem te rechte staen voelstaens wil hi

Item. Soe wat man ofte heere / eenen andren man in die yler wome
ende hem verwaerde / die hee of die man / souden den man scadeloos hou
den van ylerghelde

Item. Soe wie eens anders torue name verboerde .xx. scelling Ende
dat mach een man tughen van tunen van yleren des ghelike

Item. Soe wie quicke liet gaen op die wste / waers op .x. scelling

Item. Soe wat man hont oft pude inder poorte putte wofte / ofte wt
aemde verboerde .xx. scelling

Item. In Jaer mercten sellen alle die Examers ende meerlians staen ie
ghen den kerchof op eene coere van .x. scellinghen

Item. Man alte wijf die te gader wonen binnen breda moghen maken
malc andren haer lijstochte aen haer huylmghe met haren toe behoerte
alsoe langhe als leuen Ende daer toynden salse gaen daer se sculdich
es te gaen

Item. Soe wat menschen haelde dranc ofte ghinghe drincken ter gheente
huyse die scoete noch lotte metter poerte en gulde die waers op .xx. sc

Item. Soe wat vrouwe man name die eens gheseten heelt om haer
ghelt die en mach niet meer litten om haer ghelt op eenen coer van
.c. scellinghen. Ende die sijn kijnt herwen wille oft wighueen die sal
sijn vrende metter stat tode die hi hebben wille in die kerke bidden op
xx. scelling

Item. Soe wat manne storue een beelte die loudle soe diepe grauen
dat se die hande niet op en mochte trecken dies niet en dade verboer
de .v. scelling

Item. Soe wie visschede in die wste verboerde .v. scellinghe / ofte sou
der maken eenen steygher

Item. Waer dat lake dat yemens swime worden vonden ongheruyt
buten sijn slote hi waers op v. scellinghe / ende den man sijn schade
te gheken. Ende nyemen en mach meer verken houden dan vier bu
ten slote / op v. scelling

Item. Soe wat seperkenmen daer en sal nyemen dach of hebben.

Item Die steenweghe sal elkerlijc houden voer hynverue / op .v. scelling
Ende des laterdaghes scoen maken altoes op .iij. scelling / dats te weten
ende te verstaen ter haluer straten toe.

Item. Melken salme wech doen vander straten Ende alrehande goet van
den verue binne den derden daghe op .v. scelling.

Item. Soe wie op een huys stiete met euelen wille vloerde .x. lib

Item. En sal niemēn liede houden van lakon bute breda in mijns heen
lande op .c. scelling. En niemēnt en sal te sueden staen te knipden / hi
en waer poertex / het en waer in Jaer mercken . op .c. scelling.

Item. Soe wat man sijn kijnt wt gheuet te wuteliken huwelike sterft
dat kijnt sonder gheboorte / dat goet sal weder amien op vader ende op
moeder dane went in gheheelen bedde Ende es die een doot / dander
heft sijn helst.

Item. En mach niemēnt meelstere houden binne breda / hime waer
poertex van enighen ambacht op .xx. scelling / alsoe dicke als hijt daer

Item. Soe wie eenen anderen aen sprake van scouden / die moet rive
ren waer af dat si riuert.

Item. Soe wat pande diemen scieren sal diemen druen ofte draghen
mach die salmen brenghen voer den scoutate ende voer die scopenie /
metter stat lode opt tyoets cost.

Item. Soe wie poertex is tot breda / hi sal staen tot allulcken recht / alle
scopenie ende gheswoerne ende onse poertere doen ofte hi en sal werdaen
gheen poertex sijn.

Item. En sal gheen poertex met tedeleers omme gaen bidden binne
breda op .xx. scelling.

Dit is vanden Tapperen

- Item. Soe wie dat met vol en mate alrehande draucke hi waers op
v. scellinghe Ende dat mach kernen een scopen / of een gheswoerne
op sinen eedt Ende waert een poerter calengierde ende tkenlyc wa
re dat qualic ghemeten is / die es op den coer
- Item. Soe wie dat mate anders / dan metter ghetoender maten hi waers
op .v. scelling

Dits vanden vleeschhouwers.

- Item. dat die vleeschhouwers sellen v. oghen deelen haer quicke dat
si open tot .x. f. Ende elc vercooper. sijn deel. bi hem / Ende si en moghe
met deelen die daghe haer quicke te slaen op .xx. scelling
- Item. Soe wie dat onganse vleesch sloophe / ende dat vercocht binde
t vleeschhuis hi waers op .xx. scelling / ende sijn ambacht verlozen
een jaer / ende vamen vleesch ende verren vleesch / dat en mach nyeme
vercopen int vleeschhuis op .xx. scelling
- Item. haer vleesch moghen si vercopen werliche tusschen paesschen ende
banille / drie maectiden ende niet meer op .v. scelling
- Item. En sal nyeman gheenrehande vleesch vercopen / dan die ghene die
ambacht houden metten vleeschhouwers. meer waert dat enich poerter
een ruut wachte alleen / of met hem anderen / oft met hem derder / oft met
hem vierder / tot haers selts eten / dat moghen si deelen sonder melken
En wie anders vleesch vercochte / die waers op .xx. scelling
- Item. Soe en sullen die vleeschhouwers gheen salers vleesch vercopen bin
nen t vleeschhuis. op .x. scelling. Ende alle coeren ende boeten voerscreue
daer si verschinen daer af loe sal hebben die heer een derdeel / die poer
te tander derdeel / ende dit voerscreue ambacht t derde derdeel. Ende loe die
int ambacht wout ende vleeschhouwer werden wille / die sal gheue den
ambacht alleen .ij. f. grote / wt ghenomen vleeschhouwers kinder / dat
die niet meer en sullen gheuen dan .ij. f. grote
- Item. Soe wie ambacht houden wille metten vleeschhouwers / die sal bi
dat ambacht wnen / in paessche auondt op haren caueidach en wach
ten daer sijne caueinghe / ende doen daer ghenoech van sinen stalghede
Ende loe wie daer niet en quame / die sal buten dambacht bliuen dat
niet wt
- Item. Soe sullen die vleeschhouwers eenen coer meester ofte twee hebbe
bi rade des heeren der scopen / ende der gheswoerne / daer si haer ambacht
bi hanteren moghen ende sellen / Ende wes hen haer coer meester coert
daer sellen si mede volken altoes sonder arghele

Dit is vanden visschers.

- Item. Dat elc visscher die poertex es binnen breda ende mit ambocht/es laten sal hier ter merct wt sinen scope der poerten te coepen acht sab behauwe. cc. scelussche. vii. manden scollen. een tal tollix. Ende twee dusent harms. Meer elc vrent visscher die daer ter merct coemt die sal der poerte half soe vele laten van elcs als voer seue is.
- Item. Soe en sal gheen man visch vercoepē/het si leuende/verlech/ of ghe louten/hi en sta daer mede op die merct. Vtghenomen t hre een ender poerte watre.
- Item. Soe en sal gheen man vissche vercoepen die niet en leekt hi en si eerst ghecoert. En gheen visch sal anders sijn ghecoert noch heyten ghecoert dan dieme wer oghe ziet. En die op die merct coemt. Voert sal he die hee setten twee coer meestere die den visch waerden sellen.
- Item. Soe wat visscher hier harinc te coep brengt. weder hi va bin nen of vanbuten si die mach daer mede staen op die merct. alsoe langhe als hi wille. meer van elken dulant dat hi vercoopt. sal hi gheuen eenen brabantschen. wt ghelet van tonharmghe daer en sal die coer niet af houden.
- Item. Van elcken last buckmes dat te hanghe gaet. sullen si ghe uen eenen groten.
- Item. Van elcken. e. cabbelmaus dat si vercoepen sellen si gheuen eenen groten.
- Item. Van elcken hondert scelussche. eenen brabantschen.
- Item. Van elcken zalm die si vercoepen. eenen brabantschen.
- Item. Van elcker manden tollingx die si vercoepē. eenē brabantschen.
- Item. Van elcker manden scollen die si vercoepen. eenen hollantschen pennic. Ende alsoe vele als si min vercoepen van elcs dan wer seuen is. alsoe vele te min sellen si naghelande gheuen daer af.
- Item. hadde enich man vissche te vercoepen/ ende hise loechghende hi waers op. v. scelling.
- Item. Soe wat vissche datmen die merct ontfeghet. dien daer toue ver coopt. verborde. xx. scelling. Ende niemant en mach dden vissche ver coepen sonder telien vande coermeesters. Ende es die visch quaet. soe salmen int water werpen. op. v. f.
- Item. Soe es gheordmeert. biden hee ende bider stat. dat gheen visschager met vissche staen en sal ter merct. dien vissche te vercoepen. hi en sal blue binnen den hoek van willem reyner's huyle ter mercken waert aen. ende alsoe lijnrecht ouer op dander zide vander strate. Ende soe wie hier buten stonde ter kerken waert. die verborde eenen ouden salt. alsoe diche als hi daer af ghecalengiert. Wordt.

- Item. Soe wat vrende koopman visch te breda ter meret brengt die sal daer seluer een mael mede staen Ende wil hi soe mach hi twee mael daer mede staen Ende daer en teynden metten hoep vercoopen Ende men salue veulen ant openbaer
- Item. En sal niemant visch nemen dan een man Ende die man mach eenen wue wel mede veulen dat hi coopt opt dat haer man mit am bacht was Ende niet meer dan litwee en moghen aen eenen coopdeyle.
- Item. Soe wie visch coopt die sal den vercooper betalen binde daghes licht op .xx. scelling
- Item. En sal niemant den koopman ieghen trecken binuen den land van breda om visch te coopen. meer men sal den koopman sinen visch ter meret laten brengghen ende dan vercoopen naeder manieren voerscreuen op .xx. scelling

Dit is vanden Coorne

- Item. Dat gheen man die Cooren bringe tel mette te breda te vercoopen dat hi dat vercoopen sal op die coorenmeret ende setteut van haven waghien Ende die waghien sullen hi vander meret doen op eenen oer van .xxvij. scellinghen
- Item. waert dat vemen cooren droeghe op eenen dmedach vander meret in een huys ende dat daer verwacht hi waers op .xxvij. scelling
- Item. die weert die dat cooren in sijn huys liet vercoopen waers op .xxvij. scelling
- Item. Soe en sal niemant gheen cooren vercoopen of nemen op den ganc dat ghesien sal hi en salt coopen om een besproken ghelt beide diet cocht ende vercoche waers op .xxvij. scelling

Dit is vanden brode.

- Item. Soe en sal gheen baker meer winnen aen een viertel rogs met sinen arbeide ende met sijne koeninghen dan hi grote louen dat hem die viertel rogs coste tot allen meret daghen Ende daer

af es ghemact een ghemicht daer die wermeesters mede om gaen sullen
 ende waer si dat broet te cleen vinden van ghemicht soe is dat broet
 verwoert ende sullen om god gheuen den heylighen gheest ende den gast
 huise Ende daer toe eenen wer van x scellinghen
 Item. Soe wie hier om lijn backen af liet dat kenlijc ware alsoe dicke
 als hijt af liet. xxvij. scelling.
 Item. Soe en sal gheen backer meer winnen aen een vierdel ter wen
 niet sijn arbeide ende niet sijn tarwinghen bouen dat te hem cost
 tot allen merck daghen daer. nij grote Ende hier af es ghemact een
 ghemichte daer die wermeesters mede om gaen sullen Ende waer si
 dat broet te cleen vonden van ghemichte soe is dat broet verwoert
 ende sullen om god gheuen den heylighen gheest ende den gast huise
 Ende daer toe eenen wer van x scellinghen.
 Item. Soe wie lijn backen hier om af liet dat kenlijc ware alsoe dicke
 als hijt af liet. xxvij. scelling.

Handwritten text, possibly a section header or reference, partially illegible.

Die is vander Wine die die man...
 Item. Soe wat poorter in sijn huise laet drucken. Wijn die gheen ax
 sile en gaue / of waer dat enich poorter droncke binnen vryheden
 of wden leende / of sloep leende die verboerde dien sloep metter Wine
 ende xxvij. scelling. Daer sal die heere af holfen een dardendeel Ende
 die artiler dat ander dardendeel ende die poerte dat derde dardendeel
 Ende dat mach wachten die artiler en brenghen die lude te rechte
 Item. Soe wat man van buren binnen bredt curie / onde maecte
 af bereide onghave wine met engher walden of subltantien die
 hi daer toe dade die verboerde xxx. ouden sulde Ende een iaer die lude
 Item. Vaert dat yeman van binnen dade / of dade doen die verboerde
 xxx. ouden sulde Ende binnen een iaer met te tappen. dit mach die hee
 eyder zoeken te sijn scoelten / ende den eedt daer af nemen allt
 hem gaedt / of dat hem twifelt nader famen / sonder stille vheyt te
 Doene

Handwritten text, possibly a section header or reference, partially illegible.

Handwritten text, possibly a section header or reference, partially illegible.

5

Dit is vanden biere

Item: Soe wie vrent hier aen clant brochte/ ende dat op dade hi en hadde daer een vanden arlisieren bi die waers op .xx. scelling. En elc weert sal sinen galt bewaren

Item: Soe wat manne van binnen vrent hier vercochte/ ende wt sinen huyle liet draghen hi en hadde eenen vanden arlisere daer bi die waers op .xx. s

Item: Soe es ghekoert biden hee/ ende bider stat/ soe wie vrent hier mit gheheel lant op slaet oft ghebruyet anders dan binnen der stat vriheyt van breda/ die sal verbozen hondert scelling ouder swerte alsoe dicke als hi dat doet/ half den hee en half der stat. En daer toe sal hughen van elcken vate den arlisere eenen ouden franc/ ouermids dat die opslach van allen goede sculdich es te breda te sijn ende anders nergent/ naden ouden haerbrenghen ende goeden bueuen die die stat daer af heelt.

Voert ist ouerdraghē dat niemēn biuten die stat. In den lande vrouwen en sal die herberghye houde. Wtghenomen dat veghelic die gheen herberghye en houde. Wel vrouwen mach des hi behoelt tot sijner herberghen en voer sijn familie. Ende dese broeke sal staen ghelijc den biere dat op ghelaghen wordt buten der stat vriheit alsoe hier voeren belavenen is.

Item: Soe wanneer die Rechter die Wake heeft ghelet vandes heere weghe. Soe es elc waker mit sheeren stede. Ende soe wien dat hi vnghe ofte die hem weerde die soude aen hem verboeren gheliker. Wils dat hi soude aen den scoutet of aen den drosslaet. Ende elc waker es vanghet dien nacht doe ghelijc den scoutet. Ende op der stat coer/ ghelijc dat die coerbnef houdt

Item: En sal gheen oerden van wuen dicker bidden binnen breda. dan tot twee tiden inden Jare. dat es inden zomer een Ende inde winter een. Ende wie hem dicker gaue verboerde. xx. scelling

Item: Soe wat manne sijn iaren ghegheuen worden quaem hi binnen sinen iaren i die poerte/ voer elc maer dat hi te vroech quame daer verboerde hi een let/ nochtan moelt hi sijn iaren wt sijn

Item: Soe wat poexter ontruynt van scouden die en sal voerdaen niet meer poexter sijn noch werden

Item: Soe wat man belet wert oft in ghehaelt tot breda/ sprecht meane van wech gane hi saelt betonen met sinen weerde/ oft ontsuldeghent met sinen eede/ op .xxvij. scellinghen

Item. Soe wie backen of vrouwen wille oft elken letten wille diese nu
met en hebben die en moeghen gheen vier daer in stoken het en si bite
screpenen en die gheswoerne vander stat op eenen roer van .x. lib zwarte.

Item. Soe wat man of wijf linen vrant volghede opt kerchof of in die
kerke hi waers op .x. lb of .x. iaer die poerte alsoe dicke als hi
daer binnen quame elc iaer een let.

Item. Soe wie name des heylighen gheests puende ende daer af leuede
daer soude die heylighe gheest sijn goet of behoude ende aen besteruen
als hi met langher en ware.

Item. Soe en salmen nyement in die kerke grauen hi en besette der kerken
xij. grote thiaers payments erklijcs thyns ende daer toe eenen custbaren
gere oft .x. oud salde daer woe Ende dien chijne salmen bewisen binnen
der eerster maent na dat hi starft Ende den zercke oft .x. oud salde binne
den eersten haluen iare Ende waer des met en ghescrede soe salmen wt
panden vanden ghereedsten goede dat die wde achter liet

Item. Soe wie een kint in die kerke grauen wille dat onbemaert es die
sal der kercken daer woe bewisen .xij. grote thiaers payments erklijcx
chyns En eest bemaert soe sal hebben eenen zarcke en .xij. grote thiaers
als woxscreuen es.

Item. Sal elc hws hebben eenen houten eemer ende een oelvat ende die
ten brande brenghen of leynden op .xx. scelling Ende wie wox den
eemmer eenen akker ofte ketel brengh die salder mede volstaen.

Item. Elc hws sal hebben een leeder van .xx. voeten of daer touen

Item. Soe wat man daghelijcs pijnt op den werf om sijn loen die sal ten
brande comen arbeiden het si water draghen ofte andere orbaer doen En
dat salmen hem loenen bi die scoepene na dat die arbeit valt Ende waert
dat hi des met endade soe verboerde hi een iaer die poerte

Item. Elc mensche die te brande arbeiden wille dien salmen sijn arbeit
loenen bi den scoepenen es hi wijf of man.

Item. Soe waert berude binnen breda daert van haers selfs vier toe q
me ende des met en openbaerde die waers op eenen roer van .v. lb zwarte.
Ende die broeke sal ghelden die ghene die dat hws bewoent daer die wint
af went

Item. Sal elc hws hebben een vier clocke op .v. scelling zwarte Ende
elc hws sal hebben een lanterne ende die hanghen voer die doere allt
berut bi nachte op .v. scelling zwarte.

Item. Soe wat manne die hee ende die poerte namen alle scutte te we
sen dat en mach hi niet weder legghen dat iaer al wt op eenen roer
van .xx. lb alsoe dicke als hijt weder leyde

Item. Soe wie dat gheest es neuen thieere strate die sal sijn sloet
alwes loftbaerlic houde ende rumen Ende vielt dat die sloet wox lande
soe salmen die aerde op werpen ten dyke waert ende met ten erue
waert dat daer neuen legghet Ende wie sijn sloet niet en rumede
of die aerde anders worpe dan op den dyke verwoerde .xx. scellinghe

Item. En sal nyement gheenhout legghen in dijc sloet noch in water laet
op eenen roer van .xx. scellinghen

Item. En sal nyement gheen leem nemen oft grauen in dyc Noet
noch anderwaert neuen elheeren strate op .xx. scelling

Vanden zoute.

Item. Es ouer draghen dat die ghene die ghesworen zout meter sine
elken man euenlike bereyt sullen sijn dies aen hem begheert Ende
van wien dat si eerst verzocht werden te meten daer tellen si eerst
in gaen / ende daer niet wt gaen alsoe langhe als die man te meten
heeft / ende yemant bereet es te ontfane

Item. En sal gheen ghesworen meter gheselle sijn noch deylen aen
eenich zout

Item. Sullen die meters meten met ghebrande maten ende bloken
ende met rechten strekelen Ende gheen bloc en sal dicker sijn
dan een half vierendeel van eenre elle Ende soe wat gheswoerne
meter ieghen emch van desen poynten dade ende daer af betughet wer
de die verboerde .v. riale / of een half iaer die poerte / ende daer en
teynden nemermeer meter te sijn Ende van elken mudde zouts zul
len si nemen eenen groten payments / Ende die wtkaute vander zout
mate ende vanden bloke sullen euenghelike staen.

Item. Soe wat man zout brengt te cope te breda aen tlant / die sal dat
zout dat hi gheladen heeft weylen om eene benoemde sume Ende hoe
hoghe dat hi dat zout eerst wt met oft vercoopt om die selue sume
mach hi dat selue scip zouts wt meten ende met hoghen meer hi macht
wael af setten ende leeghen Ende hoe dicke dat hijt af settet alsoes sal
hijt gheuen naden lesten af setten ende met hoghen.

Item. En sal gheen zout brengher wer maken noch verkielen den eene
meter voer den anderen noch die een mate voer die ander

Item. En sal gheen zout voer te meer ghesellscaps hebben van zoute
dan met eenen man ende in een scip

Item. Soe waer een woepman in talen wemt ieghen eenen zout voerle
ende ouer comenscap staet ende dmyt daer en sal gheen ander zout
voerre ouer comen / noch dien woepman zout weylen die ander en si
daer af ghesceyden Ende soe wat zout voerre ieghen emch van de
sen poynten dade / ende daer af betughet wer de die verboerde .v.
Ryael / of een half iaer die poerte / Ende alle dese voer selue poynten
mach calengieren elc scipen oft gheswoerne

Item. Soe wie met zoute te breda aen tlant wemt daer af sal dat
eerste scip met zoute eyndelmghe ligghen aen die twee palen die
daer int water staen Ende soe wat scipe daer na comen sullen daer
naeste ligghen ter tolbrugghen waert elc scip na dat eerste comet
Ende soe wie des met ende die waers op der stat coere.

Item Es ouerdraghien ende gheuert biden drofflate rent meest loepe
ende gheswoerne dat veghelike die gheerst is tusschen den borchdyke
ende den toerne die legghet tusschen die Waterpoorte ende die eyndpoer
te dyken sal neuendie mercke twee voet hoghe bouen der vloet die
was tot onser vrouwe dach licht misse mit raer lxxij. en dien dyke
houden onghespaedt. xiiij. voet breed. Ende daer op zullen legghen
twee scouwen die eerste op sente seruaes dach in meye. ende daer af
sal die scouwe doen. x. scelling zwert. Ende die ander scouwe sal ligghe
op sente laureyns dach. Ende die dan belouuet wort die verboert
.xx. scelling zwert. Ende nochtan salt die heere doen dyken opt ilgoets
cost. ende allulc scat ghelt als hi wt leydt. dat sal hi twilcat in paden
ende die hee salt bestaden te dyken ten mynsten cost. Ende dese scouwen
salmen altoes doerbieden in die kerke.

Item. En sal niemiet cleynen wt leyden ter straten waert noch op
anders mans erue op. xx. scelling zwert. alsoe dicke allment op
hem betoenen mach

Item. Es ouerdraghien biden hee ende biden stat. soe wanneer die
gheswoerne vanden woert aen brenghen den rechter ende den
scapenen vander stat. dat enich ghetuynte of opgaende boem tena
gheset of ghetwelt werden den laken ramen die van ouds ghestaen
hebben. die sal die rechter metten scapenen vander stat ouerlien
ende eenen coer daer op ordneren. hoe verre dat ghetuynte of ghe
boemte vander ramen scouwen sal. Ende dien coer salmen des naeste
sonnendaghes in die kerke legghen. ende eenen scouwe dach ter seluer
tijt daer toe noemen binnen dier seluer weke. Ende soe wie daer af
belouuet werde verboert. .iiij. lb. zwerte. alsoe dicke als hi belou
uet werdet.

Item es verdraghe biden hee en biden stat. dat alle die boom putte binnen
breda inden strate mit tijt staende en namaels come moghe. datmen die
ouerlien en regere sal. elcken putte by twee goede manne die die heer
en die stat daer toe voeghen sullen. En wes ghebrec sij daer aen vynde.
dat sulle sij doen maken en verbeterre op der ghebuer cost. die elcke put
te te ghebruke pleghe. En die des met en woude ghelde die salment
ouer dweers wt pande aen de ghereeclten. En die pande te riches ver
open op een boete van. xx. vij. scellinghen.

Item. Soe wat man ofte wijf eenichs mans ofte wijfs goet werde
die verholike bi macht of bi ontide rumede. oft wech woude vare
die verboerden. x. lb. alsoe dicke als sijt daden.

Item Soe sijn twee Jaer mercten tot breda/daer die Sijnen merct
 af in gaet .v. daghe voer des dmydaghes voer der Jaer marcten en
 duert te lamen. xv. daghe lanc. Ende die lammisse marct sal sijn des
 dmydaghes na sente bauenduch/daer die marct vrede af in sal gaen
 des dmydaghes daer maest voerlede. Ende sal dan dueren drie weken
 lanc. Item Ende alle die coeren te houdene in Jaer mercten ghelijc dat
 mensche houdt voer ende na wt ghelproken van soude/ende vor waerde
 die binnen mercten niet ghemaect en sijn

Vanden zoene coeren

Item Soe wanneer een zoene ghemaect wort vande doot slaghe en
 daer men ghelt oft beduaert den gheuen dien mildaen is tot zekere
 ren daghen te voldoen toe leghet waert dat die ghene die dit ghelt
 oft beduaert voldoen soude met en voldade tot zulken daghen als
 gheleet ware ende van sijne beduaerden goet betoen met en broede
 dat hse ghedaen hadde die verboerde alsoe dicke als die ghene croen
 de diemen voldoen soude. lx. lb. Ende nochtan soude die heere den ghe
 nen doen voldoen dien mildaen ware beyde van ghelae ende van be
 duaerden vanden mildadighen of van sinen luyche. Ende soe wie
 dat tieghen zoene dede die ghemaect ware om luychel verhelike
 alsoe voer lreuen is die verboerde tieghens den heere. v. lb. En die
 hee soude nochtan die zoene doen voldoen als voer lreuen es.

Item Soe wie voort brengt dat eynch plone het waer myf oft mit
 meer ghegheuen heelt boue den ghelode dat lest werf ghednen waert
 van ttheere en der stat weghen het waer tote verster melle toekijnder
 heffen/oft toe brugbochte die sal hebben een croon ghelijc als vol es

Item En sal niemant meer ghemeyden liden tot siner kijnde te
 heffen dan drie op een boete van hondert scillinghen

Item op die selue boete en sal niemant guden den kijnde gheue
 dat hi heffet dan een ghelte wijns of daer beneden of die weerde

Item En sal niemant den papen ter eerster melle noch den bruden
 tot haerre keellen meer gheuen dan een ghelte wijns op .c. s.

Item En sal niemant houinghe maken noch spaden den die velte
 in eenre roeden na der muieren. Sec en sal niemant grachte noch
 putte graven neuen die velte in twee roeden na der muieren op
 een boete van .xx. scillinghen

Item Soe wie van ttheeren weghen ende vander stat weghen
 te dyenste ghecoeren ende ghenomen worde dat sal hi ane nemen

ende niet weder legghen op .xx. scelling. Ende alsoe dicke als hijt we
derleide soe verboerde hi .xx. scellinghe

Item. En sal nyement decken enighe hulpinghe met nyen dake ten si met
teghen oft leuen of met schyndelen op een pene van .c. scellinghen.
Dats te verstaen alle huyle hi sijn oude oft nyewe dies vermoeghen met
schyndele en met leeme. En andere oude huyle dies niet en vermoeghen
met schyndele en daer leen dume op ghestreken. En dit sal staen altoes
ten aensien tlyeere ende der stude.

Item. Es verdraghen ende in woeren gheset bi den hee ende bi der stat
alle vanden woerdeel dat die leuende hant behouden sal allt bedde
schoert. Dat es te wetene dat die leuende hant of man oft wijf
tote eenen woerdeel heffen sal een bedde dat best dat si kiest met
eenen paer slapelaken dat si kiest ende met eenen hoot polu ende
oercullen die si kiest op dat si daer sijn ende metter bedstat ende
decel het si laerge of deken. Item. sal die leuende hant behouden
ende voren wt heffen een tafele met eenen paer scraghen en met
eenen amlaken ende met eenre dwalen ende daer op een zout vat
ende een tafelt andeleer ele van dien dat best dat si kiest.

Item. sal noch die leuende hant eelt man eelt wijf te sine woerdeel
hebben allt tede scheidt een dat beste teenwert. Item. een dat
beste yserwert. Item. een dat beste eerwert het si matalen oft co
peren wt gheset broukytele of ander grote ketel sonder henghel
die opt fornaes stende. Item. gheueit dat een wijf leuende bleue
allt bedde schoerde soe sal si te haren woerdeel heffen bouen dien dat
voerscreuen is een cleedinghe te haren lue. dat es te weten cou
sen schoen een pell eohi daer een goerde roc en een gheuoedert
cleet. elcs dat beste dat si kiest ende daer toe eenen capruyn een
hoofft cleet een omcleet hopyke of falye. Elcs dat si kiest.

Item. bleue een man leuende allt bedde scheidt die soude heffen te
woerdeel bouen den spinten voerscreuen een cleedinghe te sine lue
van wusen van schoene van onder rocke van ouer rocke van ca
proen. elcs dat si kiest. Item. een alinghe harnasch tot sine lue
hozende dat si kiest. Item. Goerwat suluerwert dat inden sterf
huyle blijft allt bedde scheidt daer sal die leuende hant wo
wel hebben tote twee ryalen toe aen een dat beste dat si kiest
op dat twee ryalen woert is of daren bouen. Ende eneelt gheen
twee ryalen woert soe sal hi hebben een dat beste dat si kiest.

Item. sal noch die leuende hant te woerdeel heffen eenen stoel met
eenen cullen dat si kiest. Ende dit voerscreue woerdeel sal die
leuende hebben op dat daer is meer aens daer niet en is wo
en salmen niet open. Item. En sal die leuende hant aen ghee
nen sloten eenich woerdeel hebben.

Item. Es verdraghen om die heylighe kercke te straken ende
ouerdaet ende cracht vten lande te weeren. Goe wie dat scaec
wet soe dat hi der heyligher kercken recht en gheboe niet en
voluoert die sal verboeren teghen den hee .xx. oud scelde.

8

Dits noch vanden biere

Item. So verdraghen bi den hee ende bi der stat als vanden biere dat van
delf coemt. Eelt dat totten gheheelen broute dats .xx. stuc. oft xvij
volle vate ghedaen is. xvij. zac mouts der maten van delf / dats te
wetene ses sac ter wen. drie sac ghersten / en acht sac haueren vander
seluer ghewichten datmen te delf plegghet / soe sal die tapper daer af
gheuen drie pot om eenen blaff of om .vij. enghels. hier op sal die
opper sinen eed doen die dat bier aen tlant brengghet eer hi dat op laet
tote elker reyse of toter ander / of toter derder reysen voer al. Ende soe
wie dat bier op laet sonder eedt daer toe te done / daer salmen die
vier pot af gheuen om .vij. enghels. Ende soe wat tapper vanden
eenen bier in legghet / die en sal vanden anderen in sinen huyle niet
hebben. Ende wie teghen dese ordmantie doet / en ment op he proe
uen mochte bi sijns selfs eede of met ghetuyghe / die verboerde der
stat wer / soe dicke als hijt daer. Item. soe wat bier op ghelaghen
wordt ende buten den lande van breda dore gheuoert wart / dat sal
vandelzen foer onbelast sijn.

Item. Soe wie op loepene / borghermeestere / of op der stat ghelwoerne
ontamelike / of afdraghende woerde sprake / om des rechts wille
verboerde een broeke van .xxx. ouden scilden / half den hee ende half
der stat / oft een bedevaerd / daer voer te doen dats te wete te groten
romen. ofte tote sente Jacobs in galillien. Ende der waert te porre
binnen der eerster maent na dien dat hi daer af betuyghet ware
Ende dat ghetuyghe machmen voldoen met eenen loepene / of
met eenen vander stat ghelwoerne / of met twee andere wit
tughen knapen / wt gheset dat die loepene / of ghelwoeren / of bor
ghermeyster daer die woerde op ghesproken sijn hem selue niet
toe tughen en sal.

Item. Soe wie onredelike of afdraghende woerde sprake op enighe am
bache gheswoerne om des bedrijfs wille daer hi toe gheset waren die
verboerde .v. oud lalde half den hee en half der stat / of een bedevaert
daer wie tot onser vrouwen te Poetsenaton te porren binnen der
eerster maent na dien dat hi daer af betuyghet ware / en dat salme
betuyghen met twee Wittughen knapen.

Item: Hoe wie die Coeren verboert die hier voerscreuen staen dat
kenlike es eenen sepen of eenen ghelwoerne / of dat yemant calengier
de dat kenlic es twee Wittighen knapen die moet beteren op die wer
ende die en mach hem niet ontsuldighen op sinen eedt / Ende in elc ghe
nachte soe sal die rechter manen waer dat die weren vboert sijn wil hi
Ende soe waer dat dese voerscreuen Coeren niet wel verdaert / en sijn
dat es altoes opt verbeteren vanden heere / vanden sepenen en van
den ghelwoernen / Ende alle dese Coeren voerscreue sijn half den hee
ende half der stat /

Dus noch vanden zoute.

Item Waert sake dat der sepe alsoe vele waren dat enich sepe dat
sijn zout vercocht hadde aen den steigheer niet come en woude dien sepe
soudemen een stede doen hebben bi den hee ter tijt toe dat hi sijn zout
dat hi vercocht hadde gheleuert heeft / Ende soe wanneer hi sijn zout
alsoe verre als hijt vercocht hadde gheleuert heeft / soe sal hi weder
varen op die stede daer hi te voren sach / ter tijt dat hijs meer wt dien
sepe vercoapt / ende dan salmen hem weder aen den steigheer een stede
doen hebben bi den heere in allen manieren als voerscreuen es.

Iem. Goe es verdrighen by den heere En bider stat / loe wie onredelijc comantloeppe ghedaen heeft beneden die meret / van wat goede dat ghelchiet hi / die comantloeppe sal alinghe en ste te niet lijn ende van gheenre valoeer / Ende daer af / den plone het lo man oft wijf lijn ghelt weder / tulghen dit en die vier / keel / daghe naelt comende /

Ende al waert dat jemaent eneghe puyntinghe oft compositie ghemaect hadde / vander voerla / comantloeppe / van wat goede dat dat weer / dat en loude van gheenre weerden lijn / en te niet /

Iem. Goe wie dese onredelijc comantloeppe voerla / niet wort en brengt / binnen eenre maent / dat sal lijn aen elcker / zijden op hondert cellinghe onder / zwerde /

Iem. Goe wie lijf tochte ghecolt heeft ter / quittinghe dat sal staen ghelijc den poynnten voerla / .

Iem. Goe wie voort aen omich vande poynnten voerla / hantvert het hi / opende oft veropende / ghelijc als voer / beleuen es / dat es op thien / pont /

Ende loe wie dat voort brengt / die sal hebben een crone / Ende alle boeten hier af / sullen toe behozen / half den heer / en half der stat /

Dit es dat haerbrenghen ende die custume vander Stadt Achile vanden Drancke vanden lakene van Croedambachte van caudhde ghelde van kraenghelden ende vander viskerien In wat manieren dat dese saken van langhe tiden tote noch hi goet duncken tlyceeren ende der Stadt ghehantiert en bedreuen sijn ende voert inder seluer manieren ghecultumeert en bedreuen sullen worden ten waer of die seepene en gheswoerne maels hi consente tlyceeren om ghemeyn orbaers Wille enighe poeynten daer in veranderen of verclaren wilden.

• Eerst sal elc wijntappere gheuen ter achile van elcker aem rijnwijn daer die tap in went acht en twintich grote sulcs payments als daer een goet oudt salt vier en vierich grote in doet des gheleys sal hi gheuen van eenre aemen totts Wijn twentich grote der seluer payen.

Item sal elc brouwer gheuen ter achile van eenen gheheelen vate biers acht grote der seluer payen dat hi brouwet / Ende waert dat hi sijn bier out woerd ende vercochte buiten den lande van breda / soe sal hi gheuen vanden gheheelen vate vier grote payen voersaenen.

Item sal hi gheuen van eenen trauel vate biers zeffen grote payen voersaenen

Item van eenen trauel vate meede .xii. grote der seluer payen

Item alle die ghene die binnen mijns heeren lande ghesete sijn ende bier in brenghen met enighen vaten hoe ghedaen dat hi sijn si sullen daer achile af gheuen als voersaenen is.

Item sal elc brouwer sijn ghyl aipe laten aemen ende den archt seuen peyllstoc daer af gheuen op dat sijn begheeren ende al soe dicke als hi des weygherde soe verhoerde hi .iiij. pont zwerete

Item waert dat die achilere betoenen worden met kennelien of met haren eede dat eenich brouwer of yemant van bierre weghen worde of bier of ghyl verborghe die verhoerde .iiij. pont zwerete soe dicke als hi dat daer

Item En sal gheen brouwer bier vaten als die worde te maet te samenes / ten si bider achilers Wille / op een boete van drie pont zweren. Ende daer af moghen si der brouwers eede aemen biden heere tote elcken ghenochte.

Item machelic brouwer sijn drinckbier houden sonder nachile na dat
hy cost heeft

Item En sal nyement meer biers brouwen noch laten brouwen
te sinen huyle sonder nachile dan hy drincken mach metten gheue
die daghelijx in sinen cost sijn

Voert en sal nyement den andere bier leenen noch gheue om
weder gheuen noch ghalte herberghen daer hy ghelt af neemt va
den biere dat si drincken hy en moet vol nachile gheuen vanden
brouwe cest dat die nachilere op hem betoenen comen

Voert en sal gheen brouwere meer biers brouwen dat ouer bli
uen sal na kerstlaouont dan een ghebrouwe in tonnen en een idie age
Ende soe wie vrent bier aent lant brengt en op slaet het in huyl
se of in kelre ende vercoopt binnen onser prochie die sal der stat
gheuen van nachile van elcken vate acht grote payen voer lareue
behoudelic den heere sijn rechts Ende vercoopt hijt buten der prochie
ven soe sal hy gheuen van elcken vate vier grote payments voer si
Ende voert hijt weder wt van daer hijt brengt soe en sal hy der stat
gheen nachile gheuen Ende vanden trauel vate sal hy gheue vij gte
payen vanden hy vercoopt na der manieren voer lareuen En so wat
man vrent bier aent lant brengt diene sal dat met op slaen hien
falt den nachileren ende den ghenen die elheeren ghemael ghelt ghe
huert hebben te weten doen dat si daer bi comen ende verken wes
hy op slaet Ende en conde die coman dier gheen ghebrijden of dat
si daer bi met comen en wilden soe mach hy twee poertere daer ouer
nemen ende voer hie tellen ende op slaen ende vercoopen te sine gsite
Ende soe wie dese nachile huert die sal den borgher meyltere dat
ghelt betalen tot vier terminen thaers an zulcken paymente als
die borgher meyltere den ghenen betalen mede moghen dien si sijt penli
sculdich sijn ende daerle die borgher meyltere aen wilen zullen dat
es te weten te paelsthen te sente Jans mille te banulle en te kerbmille
tore elcken een viereuuel

Item In wat vaten biers van buten die tap steect op den kerstlaouont
daer af sal die nachile toe behoren den ghenen die die nachile hebben
vanden nare dat wtghaende es

Item Zullen die scapene ende ghehuoren bi den heere tote elcken vie
rendeel naers ouerhen tyghelt andt vanden bier tap om of enich ver
loop viele van koorne of anderen saken die daer in vallen mochten
En dan alloe zedelic ording die daer op maken dat met beloyde staen
mach

Item Soe wie die stat die huert die sal den scutten van breda
die vander stat die daer sijn een gont onder grote betalen op sente
in die dach in die stat die daer sijn ban wijn ende dat en sal der stat

Item Soe wie die stat die huert die sal den scutten van breda
die vander stat die daer sijn een gont onder grote betalen op sente
in die dach in die stat die daer sijn ban wijn ende dat en sal der stat
die daer sijn een gont onder grote betalen op sente in die dach in die stat die daer sijn ban wijn ende dat en sal der stat
die daer sijn een gont onder grote betalen op sente in die dach in die stat die daer sijn ban wijn ende dat en sal der stat

Item vander laken achylis sal elc laken gheuen voer halghelt zelle
grote payen voer screuen Ende .xl. ellen stuc werck het si ghelijc
of onghelijc voer een laken ende elc elle daer na ellen ghelijc

Item van eenen zette weede vierthien grote payen voer screuen

Item van elcker zoeden .iii. grote payen voer screuen

Item Salmen verhuieren der Stadt vilscheie van iare te iare op zulke
ordinantie als den loepene ende den ghesworen tot elcken inghaenden
tide ter Stadt behoef mitte dinccken sal.

Item Salmen verhueren der stat seroedambacht In sulcker manieren
Soe wie dat seroedambacht huert die sal sijn Kraenmeyster en
borjmeyster met sulcker vorwaerden dat hi tot sinen inghaen
den tide comen sal voerden richter ende loepene / ende brenghen
met hem acht oft thien olte t welue ghesellen daer hi des iaers
dat pijn ambacht mede regeren wille die zullen wilsoren dat si
hem ghehoorlich sijn sullen willichlyc te ghaen in allen werke
daer hile in schikken sal tote wies behoef dat si ende dat sullen
si doen op sulc loen als hier na volghet Ende soe welc vande pijn
ren dat wert met en aen veerde daer hi toe ghelicht waer
of die om dat loen met arbeiden en wilde die en soude des iaers
met moghen gimen noch om ghelt arbeiden binnen breda aen
werke dat den pijn ambacht toe behoort / Ende dat iaer sal
inghaen op dien dach als hi die onwillichheit doet.

• **F**erst salmen nemen te scoedeghelden van elcker aemen wijns die men vanden Waghen / of vander kerren in een huys / of in eenen kelre doet / eenen groten payen voerscreuen. En doet men wijn wt den kelre of wt den huyle op die kerre of op den waghe daer af salmen nemen te scoedeghelden alsoe voerscreuen is van in doen.

• **I**tem van eenen inuide zouts vten scepe te draghen ende te zacken op den waghen / of kerre aen den werf / eenen groten payen voerscreuen.

• **I**tem van eenen dulent küelen vten scepe te draghen aen den werf ander haluen groten payen voerscreuen.

• **I**tem van eenen hoedt kalco vten scepe te draghen op den werf of op den waghen / eenen groten payen voerscreuen.

• **I**tem van Rogghe van hauerem van ar weten van bonen van ghersten / of anderen harden rozen van elcken hoede vten scepe te draghen op den werf eenen groten payen voerscreuen.

• **I**tem van een hoet smede koelen te draghen vten scepe op den werf of waghen / ander haluen groten payen voerscreuen.

• **I**tem van eenen vate biers dat aen den werf op ghellaghe wort of aldaer wt eenen kelre ghetoghen wort ende binnen den hoet blijft van ians laets huyle / eenen halue gten payen voerscreuen. Ende eest dat binnen der plaecten blijft tote starcken hoechuy te toe / zell hollandsche payen voerscreuen. En dat daren boue ghaet binnen velten / sal gheuen eenen groten payen voerscreuen.

• **I**tem van eenen vate hseringhe ghelyc als voerscreuen is vanden biere.

• **I**tem van Coerne / van steen / van kalc / van toruen en anderen saken dat men weder draeght dan voerscreuen is / daer af salmen gheuen wesele loen na dat die ghaet verre is.

• **I**tem alle ander goet daer men der pijnre arbeit toe behoelt het si hope in zacken / of wolle / of meede / of aluyn / of wilsch in groten koruen / of anders wat goede dat si / daer tote noch gheen loen af gheset / en heeft gheueest / dat salmen redelic verdinghen ieghen den scoedmeyster na den eylsch vanden arbeide / ende en wonden si des niet verdraghen / so salt staen

tote beschepdenheit der borgher meesters of eers goets knapen
dren si dat beuelen sullen.

Item en sal nyemand pnen noch arbeiden moghen dan die daer
vanden kraen meester of sveder toe gheset wort op een boete
van xx. scelling swarten. soe dicke als dat yemand daer be
houdelic dien dat alle man sijn selfs goet draghen voeren en
bearbeyden mach ghelijc hier na verclaert sal werden.

Item. Es te weten vanden kraen dat men gheuen sal tot kraen
ghelde van eenre aemen wijns diemen met den kraen vten soe
pe doet opt laut of op waghen of op kerre onder den kraen
staende. eenen groten payments voerscreuen.

Item. Van elcker aemen diemen vanden werue scoedt in kelre
of in huyle binnen der stadt. eenen groten payments voerscreue.
En des ghelijcs salmen gheuen van scoede ghelde van eenre aem
wijns diemen wt eenre kelre of huyle scoedt onder den kraen eenre
groten payen voerscreue. Ende doet men dan metten kraen voort
mit scy soe salmen gheuen vander aem eenen groten payments
voerscreuen. Ende hier af sal die sveder of kraen meester die ar
beyders loenen meer die stat sel hem alle ghetouwe leuereu wt
gheset peerde ende waghen of kerre. Ende waert dat die sveder
of kraen meester enich goet verlumede den tijt dat in sinen be
drue ware dat soude hi ghelden na dat yerst coeps colle/ende daer
toe der oncolt die daer op gheghanghen waer tote der tijt dat
hijt goet aen weerde.

Item. Van eenen molensteen of zarc op of in te doen metten kraen
salmen nemen thien grote payen voerscreuen

Item. Van eenen slijpsteen. vijf grote payen voerscreuen

Item. Van eenen zac wollen die weghet tusschen vij. en. vij. ponde
salmen nemen thien grote payen voerscreuen allmen metten kraen
af of in doet

Item. Van packen van vellen ende van ghewande van balen van
meede van allijn van vilch in couen of in tomen of anderen wech
tighen goeds af of in te done metten kraen salmen nemen van
elcken hondert ponden ander haluen groten payen voerscreuen

Item. Sal alle goet dat op gheslaghen wort bearbeyt worden van des kraen meysters of scoeders handt of sijne ghesellen om lide loen als voerscreuen is ten ware of yemant sijns selks goet met sijns selues ghelude ende met sijns selks ghetoutwe bearbeyden wilde/ soe soude hi den scoeder of kraen meester den vierden penninc daer of gheuen vanden ghelde dat daer toe staet sonder hem yet daer af te te wijden. Der mach elc poerter sijns selues torue op doen met wyen hi wille sonder den scoeder of kraen meyster yet daer af te vnschen/ des ghelijcs mach elc poerter een vat biers oft een vat haerme tot sijne puanden op doen ende wech bueren met wien hi wille sonder den scoeder yet te gheuen.

Item. Soe wat goet op gheslaghen wort ende eens ghestapelt es ende eens sijn kraenghelt betaelt heeft en scoedghelt dat mach wort meer alle man seluer werken of doen werken wien hi wille behoudelic den poynten die voerscreuen staen.

Item. Van wat poenten die stadt bescreuen koeren af heeft daer af salmen der koere volghen

Item. Salmen inder stadt prochie en gheen op slach doen dan bin nen breda ten si bi consente ttheeren ender stadt

Item. Salmen den scoeder gheuen van aemghelde eenen haluen gten papen voerscreuen van elker aem wijns die me ter aminghe bringt

Item. te meetghelde van eenen huede corens of erweten/ of tonen eenen groten papen voerscreuen

Item. Van eenen huede colen. eenen groten papen voerscreuen.

Item. Van eenen huede kalcs. eenen groten papen voerscreuen

Item. Van eenen muude zouts te meetghelte. viij. miten papen voerscreuen

Item. Van eenen op home. sesse miten papen voerscreuen

Item. Van eenen zeller runden. acht miten.

Item. Van eenen cupen weeds eenen groten papen voerscreuen Ende hier om sal die scoeder die maten leueren ende meten tot ghelee zout daer sal die meter af hebben vanden muude eenen groten papen voerscreuen.

[Faint, illegible handwritten text on aged, yellowed paper. The text is mostly obscured by fading and bleed-through from the reverse side.]

Item van Caudside ghelde salmen nemen van elcken perde eenen swerten dat in eenre kerren gaet

Item van elcken waghien hoe vele perde daer in gaen twee swerten

Item van twee comans perden eenen swerten

Item Acht scape eenen swerten tornoylen

Item vier coye eenen swerten

Item Acht verken eenen swerten

Item xvi. ghanse eenen swerten Ende hier af sullen die burgheermeesters den huerman berichten tot elcken vier deel iaers hoe vele dat hi voer een swerten nemen sal Ende van alle deser achte ende onghelde sal die heere vanden lande ende sijn ghelinde dat dachelijcs in sinen brode is binnen sine houe vry sijn ende onghelouden Ende die woyman daer si neghen copen Ende want dese voerscreuen pynnen van ouden tiden ghehantiert ende haer bracht sijn in der manieren dat voerscreuen staet ende die caerte daer af verdonckert ende verderflic worden sijn soe es dese caerte in der seluer wimen daer op verniert ende metter Stadt zegle bezeghelt int iaer ons heeren dulent driehondert zeuen en tneghentich op lence thomases dach apthas

In't jaer onse heeren duysent vierhondert acht en veertich opten xxijsten
van april daerit gheordneert byden heeren ende byden stad ende byden
byden mannen onse gheuech Jonken vanden lande van breda / alsulken
sincien te houden als hier na ghestreuen staen

Inden versten zo byde eenigen giont van ene voopt en eenigen bouwen
ost ander lasten van medepandstapen ost dwer gelike bespoght end den
coep also in wing manen bedroeght die sal schuldich wesen den
seluen voopten comer af te bene ter stont zoudt de coep cost
end ost by den seluen bouwer also met ghetrigen noch afgheden
en conste so zal hy dan vone den coep geuen bouw alle hy comer
vanden eluise end pachte also verpoghten end bouw ontgaue met
eider bespoghten van allen vsthenen / sinnen / tommen / gheleke pindghe
End vanden anden lasten vanden medepandstapen ost dwer gelike dan af
zal de coep den coep alsulken vasticheit doen end zettin als den
Grapen vander beurt dan de goale gelegen ym / K. D. zal sincken
ost in sal den coep sin gelt beab-geuen op dat de coep de begheer

Item desgelijc zo byde remend efflike ost in sticht kene ost pacht
ter carlar op giont van ene end eenigen voopten ost land lasten
van medepandstapen gelike vorse is dan op voopten end den
coep also in wing manen bedroeght die sal schuldich wesen den
seluen voopten bouwer end lasten ta-stont af te bene
sincien manen bouen ghestreuen ost den coep sin gelt beab-ge
uenen met allen vsthenen / sinnen

Item zo byde hier sine benouden zal worden dat hyt obbetene yeden
zal hebben end de heere dat denighdelic can bebenen die sal benzen
also dwer aft benouden zal worden tot tshoud beboeff den hoeghten
breut van 10 ponden

Item ost de heere geuen bebetene dan af en can gheden end de coep seggen
bronde dat hyt onbetene yeden / zome hebben dan op sal
voopt sinen vord moeten dan end hem dan af onstuldigen ost
indre zoudt in den vorse breut moeten geuen end nochtanden
coep vimegen gelike vorse is

Item zo byde vone desen tut remend bedrogen hadde ind manen vorse
sal schuldich sin sinen coep dat te kundigen end dan af te vreden
te setten tusschen dit end hamme naftromend ost andre also bre
al de barrop de met en doet ost den minnen sin coep die met
en kundich zo dat geuonden end gheacht worden gelike ost
hier na ghesthiet beere end also hier bouen ghestreuen staet

Item zo wat comer tynē oft pachte die bynnen xxx jaren met
betaelt noch konlic ghemact en hadde gubrecht opte pande
merckpand oft ondrpand na inhout der sypen brieue die dan
af bearen alle alsulken comer tynē ende pachte zulle n
doot sijn end d'buene dan af van gheerne veld n

Item also de lude tot t' toe nuchten monde luden noot sijn hebben
moeten t'hoenen en hne gade ontsetten zo sullen sijn vordoen
dat mogen doen bynnen drie dagen

Item van nu vordoen en sal moment d'recht segger syp aenmenen
poet aendden het en zo dat pten verst comen von sypen end
hen dan af submitten end dan af zalmen brieue maken als
de submissie ghesthen zal end voest d'buene sirmen end
besigelen gelue and n sypen brieuen

Item bynnen drie dagen na der submissien ende na dat segghen
de sal aangenomen zullen hebben zal pghelike pte schuldich
zyn huer bestent den seggen end te gouen in ghesyft op dat
de seggen beyden end dan toe noemen alle d'ghetuygen
dare sijn hen mede beholpen stellen velle ghetuygen end voert
alle hnd behoer dat hen zal mogen dienen sijn schuldich
zullen zyn te brengen vore d' voigf segghen tot alsulken dagen
ende plaetsen als hen de seggen noemen zullen bynnen den nexten
xiiiij dagen ende vore als met en d'le en zoud na d'p
tut met meer tute dan toe hebben ay beare zo dat yemend
t'vmede dat sijn sijn getuygen met sijn zoud comen bebbulgen
die sal dat den hnd te kinnen gauen end dan sal hem de hnd
dant toe helpen opter parthen cost diese beyden

Item als de seggen alle getuygenisse also gheort hebben so sullen
sijn bynnen viij dagen dan na hnd seggen dan af moeten vutspelen
end oft sijn d'et met en deden zo sullen sijn hnd gheghe moeten
gaen na der stad recht

Item als de seggen de voigf getuygen horen end voert de
pthen ander behoer onnemen end onstien end om hne vutspake
te maken end te buten vraden zullen dan zullen hen pthen
hnd cost schuldich sijn te betalen zehouder dat d' pthen
gauen kosten sullen mogen gheuen noch betalen van yemend
dan alle ne vore hnd seggen end vore andre d'le zoud
vabemen also d'iche als hnt d'le wmen ondy schelt
tot t' hnd behoer

Rechondlic oft d'zakn alsulle baren dat d'phen oft
desinggen meer tijt oft andere dan toe behoeften dan
beter verlaert is dat dan d' Schoutet metten/Erpen
band bant dant gebouwen sal dan op vasten zullen
also hen na gelyghheit behoulic zal d'antken

Item zo brye den anden quofft hoot p'bonden dan b'and
burgaen en g'ruen s'ke en is sal d'benven 90 lb

Item zo b'rie den anden met op sette slat met rippelen
stoclen oft coluen verbenet 7 lb

Item zo b'rie in enelen g'ulle op anen anden van p'p'k
s'urkt die een aenlogge is d' b'ongt 6 lb

Dit sijn die ghene die op perde ghelet sijn opt verbeteren vanden
saxenen ende vanden gelwoenen om onsen lieuen heere van breda
sijn lant mede hulpen te belarmen ter rechter lande weer als hij
noot hadde Ende soe wie datmen daer met en vande allmen wt
voer met sinen perde alsoe als hi sculdich waer te sine die soude
verboeren hondert scellinghe Ende voert soe mach hem die heere
een peert copen van sinen ghereedsten goede ter l'ummen toe
daer hi op ghelet ware Ende lieue heere hier mede bidden v die
goede lude vander poerten dat ghi v wilt laten ghenueghen wat
s'handers met daer toe en dorren doen ouermids gheruches wille
ende groot ver luecke vander ghemeynder poerten.

Dit is der stadt erfchys ghelegghen binnen vryheyden.
En bescreuen is op onser dach natuutas. Anno .xj.

• **E**erst dat huys neffens den Craen ix. oude grote

• **I**tem Jan beys op die vischmerct van sinen vrouhuyle dat alaerts
hang was. v. oude grote Item van eenen wt vanghe daer
achter .xij. mten. Coemt te samen .vij. ouden groten.

• **I**tem mychiel perckements huys ende erue bij die gaesthuys
poorte xvi. oude mten.

Den heyd chijns achter die zant berghe bij die
warande ende bij die molenbloet

• **E**erst Jan van galre van sinen goede bij die molenbloet
Coemt xiiiij. ouden groten

• **I**tem Claus van galre van eenen stuk heyden daer bij. xij.
oude zwerte.

• **I**tem Jan emmen bij die molenbloet ij. f. zwerte

• **I**tem Jan van meere by die eyntpoorte van eenen wt vanghe
achter die zantberghe .j. ouden groten

• **I**tem heyn slabbaerts kinder van haren goede bij die warande,
.xi. oude enghellsche

Item Thomijs claeus betten lone aen die Warande op den
hoec .ix. f. vi. d. zwerete Coent vij. oude gte. iij. mieten

Men thijs bi die hoerdonc ten Palle toe aen leyden
Ziden vander straten Ende al omme neuen bitteres
hoec / ende bi die bielconc

• Eerst Jacop loeman neuen tlyerdonc veken. ij. oude grote

Item Wouter van ghille daer teghen ouer op den hoec
viij. ouden groten

Item hugheman van Sagheldonc vanden stuc lands daer neeuwen
Ende van eenre weyden omtrent die borchsteghe neuen Jan
maelgaerts goet. te lamen ij. f. ouder grote

Item Jan maegrieten loens wijf ende haer kinder vanden goe
de daer ieghen ouer op den hoec xx. oude grote

Item Gheen van Amelenberghe vanden goede daer
neeuwen .xxviij. ouden groten

Item Jan vanden vlieder vanden goede op den hoec vander
borchsteghe .xxviij. ouden groten

Item Jan lemmens in die borchsteghe xvii. oude grote

Item Wil thijs daer bij neuen sterben Wouwer .xxviij. oude gte.

Item. Waclwijn muyt daer bij dat Zebrecht van den
Ele was . xvij. oude grote

Item. Jan maelgaert daer bij . xvij. oude grote

Item. Goduaert Witen Ende zebrecht boelen teghen die borchlleyhe
ouer . xxx. oude grote . vj. oude holt

Item. Ans vanden hoer daer bij . x. oude grote

Item. Moyden buc dat peter poelmans was . xv. oude gte

Item. lam die potter daer bij . xvi. oude grote

Item. Sielja van meere biden wouwer . xvij. oude grote

Item. Jannes dekens daer bij . vij. ouden groten

Item. Thijs wouters z wagher van ghille van eenen wtuan
ghe opt Pul bij lijn huys . xij. oude mten

Item. Sjerijt replenaelden neeuwen dat hoplant
gheest . xvij. oude grote . ij. enghels.

Item. Thomys tynmeerman achter heyn boets . vij. oude grote

Item. neeuwen Jacop crauvel . vij. oude gte / Coent . xvij. oude gte

Item. zebrecht boelen Ende heyn selrice bij Jacop crauvels
gheuen . . xx. oude grote

Item Jan hubrechts sone bij die bielzone die mechtelt smeets
was .xxij. ouden groten Item dat ghylbrechts tierloots was
bij den wouwer .xvij. ouden gten Coemt .xxxvij. oude grote

Item Claus vander groele bij der zieker liede .vij. oude gte

Item Ghylb fray daer achter bij den wouwer .ij. bawne / etc
bawne .xvij. oude gte / coemt .xlj. ouden groten

Item Zebrecht tierloet bij den wouwer .xvij. oude grote

Item Jan die keteloer bij der zieker liede .vij. oude grote

Item Jan brugghen op bitters hoet .vij. oude grote

Item Lijlbet mychiel creyen dochter in die bielzone / neeuwen der
nomen wech .ij. ouden enghellschen

Item Goerken vanden vlieder bij die bielzone .xv. oude grote

Item Jacop vanden wijnghaerde bij die bielzone .xij. oude gte

Den Aert chyns

Item Willem van Amelenberghe op den Aert .vij. oude gte

Item dat Jans smeets was .vij. oude grote Coemt te la
men .xv. oude grote

Item Tonijs timmerman dat Jans smeets was .vij. oude gte

Item Aert molen op den aert .x. oude grote Item dat har
man kants was daer neeuwen .x. oude gte Coemt .xx. oude grote

Item herman kint dat Godeuaert wien was . viij. oude grote . vi. hollans

Item heyn oecelen dat weder deel dat Godeuaert wien was . viij. oude grote . vi. oude holl . Item van sijns vader goede . vi. ouden groten Coent . xiiij. oude grote . vi. miten

Item Jan hubrechts sone op den Aert dat sijns vader was . xij. oude grote .

Item heyn die smit vanden wederdele . xij. oude grote

Item Michiel oecelen van sijns vader goede ouer al behaluen dat heyn sijn brueder op hem heeft toe comet . xxxviij. oude grote . xx. miten .

Item Godeuaert van neder venne van sinen goede op den Aert . v. s . 19. s onder grote

Item heyn fray op den Aert . xxxij. oude grote

Item Dieric snoye op den Aert . viij. oude grote

Item Hospitale in breda vanden goede dat heynric rey senaelden was . x. oude grote

Item Wil vincten op den Aert . vi. ouden groten

Item heyn noydens achter den Aert tot belckerem waert . xiiij. oude grote . j. enghelst

Item Adeyaen Jan maelgaerts sone van sinen goede bij Amelenberghe . xx. oude grote

Item. Jucte naes op den aert xxviii. oude grote

Item. noyden buc op den aert dat heyn beuers was
xvi. oude grote.

Item. Pueri Aert auers bi amelenberghē. iij. oude gte

Item. Ghibe traey op den Aert. is. binnre xxv. oude gte

Item. Noch op den Aert

Item. Jan vanden vlieder op den aert xxv. oude grote

Item. zebreche tierloet dat heen Jans tierloets was op
den Aert xxxiii. oude grote

In brandelaer

Item. Dieric vanden vlieder in brandelaer xxij. oude gte.

Item. Pueri. hubrecht creyts in brandelaer xxviij. oude gten

Item. Pueri Dieric bijstroes in brandelaer op den hoec
xx. oude grote.

Der Stat erfchijne in paymente

Item. Denijs op den haeghdijc van eenen wtuanghe bij die
ghempel poerte vij. grote payments

79
Item Jan van boymeer daer tighen ouer. .viij. grote

Item heer herman vander velten .viij. grote

Item Jan die laet van eenen wtuanghe bij die veldmeret
.viij. grote

Item Pombout die potter van eenen wtuanghe bij die
brugpoorte .iiij. grote

Item Jan vanden vlieder van sinen huysle ende erue .viij. l. .iiij. s. .iiij. d. .iiij. g.

Item mijs Wouter gherijts loens sone van sinen huysle ende
erue bij die galthuys poorte .iiij. grote

Item vander Lombaerte huysle ende erue beneden aen die
poorte .iiij. l. .iiij. grote .

[Faint, illegible handwritten text on aged paper, possibly a manuscript page.]

Hoet dlant van breda heeruaert trecken sal

Dit sijn die ordonantien hoet dlant van Breda in haren oerloghe
leuldich sijn te varen met haren karmen ende die ghevonden sijn bij
den ouders ende bij den wysdom vanden lande in reghenwoerdicheden
ttheeren van breda. ende die die hee van breda altoes voerdaen
ghehoude wil hebben ghescreuen mit naer ons heeren .m. cc. lvi.
des laterdaeghs voer onser vrouwen dach illuption

In den iersten soe sullen die poorte van breda voren altoes varen met
haren ambachte / ghelijc als sij tot haren toe ghedaen hebben / ende
naest der siepene waghien van breda. soe sal varen haren Jans wa
ghien vanden houte heeren Aernuts soen was ende sijne nacomel
ghe. Ende daer na die van Saghelouc als sij varen met die van
breda. Item. soe sullen varen die vter haghe daer na / Daer na die
van ghimneken Daer na die van Oesterhout Daer na die van Etten
Daer na die vander eminghen van Pijlberghen. Daer na die van
baerle. Daer na die van alphen. Daer na die van Ghille Daer
na die van Foslendale. Ende die vander tateringhen van sijnmaer
van hertel vander heyden. Ende die van sonzeel. die zullen varen
altoes naest der poerten van breda / want sij der poorte toe behoeren.

Item Soe is verdraghen bij den hee ende bij der Stadt. soe wanneer
eenich kijnt over weelde dat dan die ghebozen voghet vanden
weelkijnde comen sal metten toe siene bij den hee en bij der Stadt
en brenghen claerlike ghescreuen in eenen vdel / al allulke goede
als den weelkijnde toe behoeren beyde erfkenisse ende haue ende
die salmen daer registreren in der Stadt boeck. Dunct dan den
heere / ende der Stadt / dat dese gheboerne voeght en toe siene
nyt ende orberleec sijn dat weelkijnt te veruoeghden soe sal
men hen die weeghdie beuelen nader vlagie onser heere recht
Docht / oec den hee ende der Stadt dat dese persoenen daer met
nyt oft orberlijc toe en waren dat weelkijnt te veruoeghden
soe sal dan die hee ende die Stadt twee goede manne daer toe set
ten dat weelkijnt te veruoeghden. Ende in dese manieren soe wie
die voegdie dan heeft die sullen teinden den rare comen en doen
Wittighe referinghe voer den heere / ende voer die Stadt / van
des weelkijnts goede / ende der ghelijc alle rare / ende alsoe len
ghe / tot aen der tijt dat dat weelkijnt is comen tot sinen man
dighen daghen Ende soe wie hier reghens dade / ende niet en hiel
de / dat waer op een boete van .c. scellinghen ouer sachte
alsoe dicke als hij daer af ghecalengiert waerde / beyde voeght
ende toe siene.

In ons heen Dulent vierhondert ~~xxxv~~ Ende maent van
Linnen waer geordmeert en Overdrage bidē hēe en bider stad
in die viden manne ons liefs gened' Joncke vanden lande van Breda
alderlanghe koren te houden als hier na bescreuen staen

Item So wie met opletterlagen sinen viant wachte en hy steenen
ouer hem hadde worpt hy sinen viant daer mede So verboert hy x lb
Item So eelt dat hy na hem worpt en hy met en saet vboert hy ij lb

Item So wie met eenē boge na sinē viant sriet en quelt vbt ix lb

Item So wie in eenē boge na sinē viant sriet en niet en saet vbt x lb

Item Spāt hy sinē boge op sinē viant ende eenen pijl dar op leegt en
niet en sriet So verboert hy v lb

Item So wie in eenē ouelen wille sinē viant worpt met eenen
brandseel verboert lx lb

Item So wiemen beuynt met brandseel ouer hem dragende verboert
tot elken mael xxx lb

Item So wie toemt in eenen wille in eens mans huys om hem oken
gheuen die inden seluen huys wone te misdoen sriet hy oft quelt hy
enich van dien So verboert hy ix lb

Item quame yemant in eens anders ^{huys} in eenen wille om dien te trenckē
So verboert hy v lb

Item So wie yemāt in eenē lange melle quelt verboert x lb
Allo varre alst geen steek en ware

Item So en sal niemāt lange melle dragen sonder olof vanden heere
op ij lb Ende melle verboert te sijn

Item So wie eenē anderē staet in eenē getackelidē staue en leeds diep
is verboert lx lb

91
Ic sal ons heere .v. art. elc. v. van daghe in December
weert gheordment ende overdragen. Ick sal ons heere elc. v. sal
oec biden maene ons liefs ghenadichs jonckeren Johanne Grou
tot Nassouwe en tot vpaude. Ick sal ons liefs elc. v. sal
d'langhe koren te houden als hier en ocleruen. Ick sal

Iuden eerste. so en sal ic niet en in ons onley gheordment
joncker gheseten oft een d'gheordment oncleruen. Ick sal
sijn eue oft goede. becomeren. Ick sal ons liefs elc. v. sal
met eneggen brenen oft vortwaren. dan met brenen vande
bancken des lants van breda. dar is ondergheleggen. Ick sal
oft yement daer en bouen beuonden word. dat soude jou al
so dicke alst ghelaeide op een broke van twintich oncleruen. salde
teu helle dar af tot ons ghenadichs jonckere help. Ick sal
helle sal bekeert worden half ende half ter heeren van breda
ende den ghenen diet aenbrengt.

Item. Soe wie buyten den lande van breda engheliche salde
looft heeft ende saldich is die lie dat hi vernueghe ende bekeert tot
dage. also datter minen ghenadighen joncker noch sine dienere
noch oec sinen onderlaten gheen daghe cost noch last af en come
ende oft yement daer en bouen verclumene worde. end sinen ghen
digen jonckere oft sinen dienere engheliche sinen dan a' ghen
Soe sal die dienere den ghenen die de schult sculdich is dar een dien
schulder oft tot sinen huse te weeten doen. ende cest tot dat die
schulder voer bracu v. daghe na dat heere die wort als gheduen is
met en voldede. datter vices rickten. en sinen af quere. dat
sal welen also dicke alst ghelaeide op een brocke van v. onder
schulde en dar toe sal hi moete gheden allen den cost en schuld
die name ghenadighen joncker of sine dienere of enich va sinen
ondaten dar om toe comen mach gheliche den primapalen ende
sonder enich verdrach. des soe sal die sinen helle vande stens
van Elck Grou. Die hem benden adman raemt. Ick sal

Item. so sal elck van ons ghenadichs jonckere. schouten en elck
in sine beduie dese vort pinnen waer en volcomelike talle
inden onderbucken en den wien vercludigen sinder wete wot
ende cest dat hi dar of in ghebreke vonden worde en daer
meer sinen leedert. dat sal welen also dicke alst wat op een
broke van v. onder schuld tot ons ghenadichs jonckere
behoef vortwaren.

Faint, illegible text on aged, yellowed paper with horizontal ruling lines. The text is mostly obscured by stains and fading.

